

บทสรุปเกษตรกรรมแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ความเป็นมา

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ โดยแต่ละกรมรับนโยบายเกษตรกรรมแปลงใหญ่ไปดำเนินการเอง ทั้งการกำหนดแนวทางและวิธีการ ทำให้ข้อมูลรูปแบบสับสนไม่ชัดเจน เมื่อกลางปี ๒๕๕๘ กระทรวงเกษตรฯ ได้มอบให้ สศก. เป็นเจ้าภาพผู้รับผิดชอบเกษตรกรรมแปลงใหญ่ และเริ่มทำหลักเกณฑ์เกษตรกรรมแปลงใหญ่ ต่อมาช่วงปลายปี ๒๕๕๘ กระทรวงเกษตรฯ ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบเกษตรกรรมแปลงใหญ่

๒. การดำเนินการในปัจจุบัน

๒.๑ ได้มีการจัดทำคู่มือการดำเนินการเกษตรกรรมแปลงใหญ่ที่ให้ทุกแปลงใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน และได้เผยแพร่ไปให้ผู้จัดการแปลงแล้ว

๒.๒ ได้มีการจัดทำข้อมูลเกษตรกรรมแปลงใหญ่ในปัจจุบันได้ข้อสรุป ดังนี้

- แปลงใหญ่ดำเนินการใน ๗๖ จังหวัด มีทั้งสิ้นในปัจจุบัน ๒๖๘ แปลง มีสินค้าทั้งสิ้น ๓๑ สินค้า เป็นข้าว ๑๔๒ แปลง พืชไร่ ๔๒ แปลง ปาล์มน้ำมัน/ยางพารา ๑๕ แปลง ไม้ผล ๓๗ แปลง ปศุสัตว์ ๑๒ แปลง ประมง ๙ แปลง ที่เหลือเป็นพืชผัก สมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ หม่อนไหม กาแฟ
- พื้นที่แปลงใหญ่ ๒๖๘ แปลง พื้นที่รวม ๖๖๒,๖๖๙ ไร่ มีเกษตรกรในโครงการ ๒๙,๑๖๙ ครัวเรือน
- แปลงใหญ่ ๒๖๘ แปลง ได้มีการคัดเลือกมาดำเนินการเป็นแปลงใหญ่ต้นแบบ จังหวัดละ ๑ แปลง รวม ๗๖ แปลง จึงเหลือแปลงที่ไม่ได้คัดเลือกเข้ามาเป็นแปลงใหญ่ต้นแบบอยู่ ๑๙๒ แปลง
- ทุกแปลงของแปลงใหญ่ต้องดำเนินการต่อเนื่องโดยใน ๒๖๘ แปลงนั้น ๗๖ แปลงต้นแบบเป็นแปลงที่เริ่มดำเนินการในปี ๕๘ แล้ว ขณะนี้สภาพความพร้อมของแปลงต้นแบบอยู่ระดับ A จำนวน ๕๓% (มีแผน/ดำเนินการตามแผนแล้ว) อยู่ระดับ B ๓๙% (มีแผนแล้วแต่ยังขาดการปฏิบัติ) ระดับ C ๘% (มีการเตรียมการด้านการจัดการกลุ่ม/ทีมบริหารจัดการ/ทำข้อมูลรายแปลงมาแล้ว)
- ใน ๒๖๘ แปลง จะเป็นแปลงที่เริ่มใหม่ในปี ๕๙ จำนวน ๓๑ แปลง
- จะมีแปลงใหม่เพิ่มจากการเสนอของกรมการข้าวอีก ๒๔๙ (เดิม ๓๐๐ แปลง) และจะมีแปลงที่เอกชนจะขอเสนอเพิ่มเติม (อยู่ในขั้นตอนการพิจารณา)

๓. การดำเนินการต่อไป (มี.ค. - ก.ค.)

๑. เน้นการดำเนินการไปที่ ๗๖ แปลงต้นแบบ ให้มีความพร้อมในระดับ B เป็นอย่างน้อย (มีเป้าหมาย/แผนปฏิบัติงานพร้อม) ภายในเดือนเมษายน

๒. ให้ ๗๖ แปลงต้นแบบอยู่ในระดับ A คือ ปฏิบัติตามแผนได้ในเดือนพฤษภาคม ๕๙ โดยในช่วงปลายเดือนจะ Kick off แปลงใหญ่ประชารัฐต้นแบบ ๗๖ แปลง ๗๖ จังหวัด

๓. ให้แปลงใหญ่ที่ร่วมกับเอกชนรายใหญ่จะเสนอมาผ่านการพิจารณาภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙ พร้อมทำแผนปฏิบัติการให้สามารถดำเนินการได้ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙

๔. ให้กรมทุกกรมลงสนับสนุนแปลงใหญ่ ๗๖ แปลง และแปลงใหญ่ร่วมกับเอกชนรายใหญ่ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม นี้ (สนับสนุนทั้งงาน/เงิน/คน)

๕. แปลงทั่วไป ๑๙๒ แปลง ที่เหลือจากแปลงต้นแบบให้ SC จังหวัดดำเนินการเช่นเดียวกับแปลงต้นแบบ แต่ให้ parity แปลงต้นแบบ และแปลงใหญ่รัฐร่วมเอกชนรายใหญ่ก่อน

๖. แปลงใหญ่ของกรมการข้าว ๒๔๙ แปลง ให้เสนอผ่านความต้องการของ SC จังหวัดมาก่อน